

Regeren is niet alleen vooruitzien

- Weet je wat het is met die algemene beschouwingen? Ze gaan te weinig over nu.
- Ze gaan te weinig over nu? Wat bedoel je? Regeren is toch vooruitzien?
- Regeren is een beetje teveel vooruitzien voor dit kabinet. Al die plannen tot inkomensherverdeling worden gepresenteerd als noodzakelijke ombuigingen die economisch gezien nodig zijn om de verzorgingsstaat te moderniseren en op termijn in stand te kunnen houden. Van Aartsen begon zijn rede met een citaat van Thorbecke: “Doch wij kunnen, treffen wij het rechte tijdstip hervormers zijn, niet omdat wij het willen zijn, maar omdat hervorming noodzakelijk is.” Verhagen sprak over “een renovatie die Nederland klaarstoomt voor de uitdagingen van de toekomst.” Dittrich wil de samenleving vlottrekken en over de gehele breedte structurele veranderingen doorvoeren.
- Heeft de oppositie het dan wel over nu?
- De oppositie ziet nu vooral als een uitvloeisel van vroeger. Voor de oppositie staat dit kabinetsbeleid in het teken van de afbraak van verworven rechten. Vroeger hebben mensen WAO-premies betaald en dus hebben zij nu recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Vroeger hebben mensen gespaard voor een vervroegd pensioen en dus kun je ze dat nu niet meer afnemen. Vroeger hadden 57-plussers geen sollicitatieplicht, dus waarom zou je die dan nu ineens gaan opleggen? Vroeger hoefden bijstandsmoeders met kleine kinderen niet te werken, dus waarom zou je dat nu wel van ze verlangen? Kijk, dat wil ik ook weer niet.
- Maar wat wil jij dan?
- Ik vind inkomensherverdeling typisch een onderwerp waar je over zou moeten debatteren zonder al teveel verwijzingen naar het verleden en de toekomst. Heb jij op prinsjesdag de Volkskrant gelezen? De Volkskrant had een prachtig artikel over het Centrum voor Werk en Inkomen in Helmond. In Helmond doen ze hun uiterste best om uitkeringsgerechtigden direct aan het werk te helpen. Zo is er een workshop solliciteren. Een van de deelnemers aan die workshop is ene Mikel. Hij is niet van plan ooit ‘u’ te zeggen tegen een potentiële werkgever in een sollicitatiegesprek. Hij vraagt zich af of het verstandig is in je sollicitatiebrief te schrijven dat je door je vorige werkgever ontslagen bent. Vervolgens legt hij uit dat hij door zes vorige werkgevers ontslagen is, omdat hij telkens te laat kwam. Hij kan namelijk niet tegen verplichtingen. Elke dag van acht tot vijf, dat trekt hij gewoon niet. Ik zou van de linkse oppositie willen horen of het eerlijk is dat zo’n Mikel überhaupt nog een uitkering krijgt. Of neem die mevrouw van de week in het journal. Ze woonde in een prachtig vrijstaand huis met mooie rozenstruiken er omheen. Echt zo’n huis dat wij ons niet kunnen veroorloven terwijl wij ons allebei het apezuur werken. Maar zij wel dus. Haar man zat in het onderwijs en zijzelf had al jaren een WAO uitkering vanwege bekkeninstabiliteit. Gelukkig was ze nog wel in staat de rozenstruiken in hun mooie tuin te snoeien. Maar nu maakte ze zich zorgen of ze hun levensstandaard wel zouden kunnen handhaven als de kabinetsplannen doorgang vinden. Daar wil ik links ook wel eens over horen: is het niet hoog tijd dat zo’n mevrouw eindelijk haar levensstandaard naar beneden bijstelt? Op grond waarvan verdient zij zo’n prachtig huis? Omdat ze ooit gewerkt heeft in het onderwijs?
- Ben je nu niet gewoon rechts aan het worden zonder dat je het beseft?
- Nee want voor rechts heb ik ook een moreel dilemma. Volgens mij moet je tijdens een economische crisis overgaan tot grootscheepse inkomensnivellering.

- Je bedoelt dat de grootkapitalisten ook de broekriem moeten aanhalen om de kleine man het goede voorbeeld te geven. Ja, maar dat vindt inmiddels iedereen: rechts, links, zelfs Anders Moberg.
- Dat bedoel ik niet, ik bedoel het principiëler. In een periode van hoogconjunctuur kun je zeggen dat iemand die een mooie functie heeft, die functie en het bijbehorende salaris ook daadwerkelijk verdiend heeft. Maar tijdens een recessie zijn er voor elke leuke functie zo'n vierhonderd gegadigden. Daar wordt er een uitgekozen en de rest moet vakken gaan vullen of zich melden bij het CWI. Je maakt mij niet wijs dat die 399 afgewezen kandidaten stuk voor stuk minder bekwaam zouden zijn dan die ene uitverkorene. Volgens mij is het dus juist tijdens een recessie onterecht dat vakkenvullers en uitkeringsgerechtigden zoveel minder krijgen dan de geluksvogels die wel aan de bak kwamen. Meritocratisch bezien is dat oneerlijk en zou je moeten gaan nivelleren. Niet van mezelf trouwens, deze redenering. Van de econoom Peter Rosner. Jaren geleden eens gelezen in een Duits artikel.
- Mag Nova aan of wil je nu helemaal geen algemene beschouwingen meer?
- Ik heb er een beetje genoeg van als burger voortdurend object van sturing en prikkeling te zijn voor rechts of een drager van verworven rechten voor links. Ik wil een debat over een eerlijke verdeling voor hier en nu. Maar zet Nova gerust aan.